

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-240/20-E

Název	Základní škola, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim
Sídlo	Smetanova 403, 539 01 Hlinsko
E-mail	radek.vasek@email.cz
IČ	70913528
Identifikátor	600090434
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radek Vašek
Zřizovatel	město Hlinsko
Místo inspekční činnosti	Smetanova 403, 539 01 Hlinsko
Termín inspekční činnosti	4. až 6. 3. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny.

Od poslední inspekční činnosti se výrazně zvýšil celkový počet žáků z 232 na 416 žáků, rovněž i počet tříd z 12 na 18. Kapacita školy je využita ze 74 %. Většina žáků je místních a pět žáků plní povinnou školní docházku v zahraničí. Podpůrná opatření škola poskytuje 57 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, z tohoto počtu se 27 žáků vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola v pohybu*. Zájmové vzdělávání ve školní družině vychází ze *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu*. Kapacita byla zvýšena ze 100 na 120 žáků. Ve čtyřech odděleních bylo přihlášeno celkem 114 žáků. Školní jídelna Hlinsko, Ležáků 1449 zajišťuje stravování pro žáky a zaměstnance školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy svoji funkci vykonává od roku 2009. Pro další rozvoj školy stanovil koncepční cíle, které vychází ze znalosti místních podmínek a analýzy stavu školy. Pro základní školu jsou cíle pro jednotlivé oblasti popisné, školní družině není věnována pozornost. Ve své činnosti se škole daří naplňovat zaměření školního vzdělávacího programu na všestranný rozvoj žáků s důrazem na jejich vedení k pohybu (tři hodiny týdně tělesné výchovy v každém ročníku a volitelný předmět sportovní hry pro žáky druhého stupně).

Část kompetencí a zodpovědnost za příslušnou dokumentaci ředitel školy delegoval na svého zástupce, vedoucí vychovatelku a na další pedagogy. Mechanismy řízení zůstávají stejné, bez zjevných úprav a zásahů do jejich efektivity. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic má škola jasně nastavená pravidla svého působení. Kontrolní systém nezachytil nedostatky v dokumentaci školní družiny, která byla v průběhu inspekce doplněna a zpřesněna. Hospitační činnost je vedením školy prováděna často formou kratších vstupů do hodin s následnými hodnotícími pohovory realizovanými podle výskytu větších nedostatků. Příležitost ke zlepšení je ve zvýšení účinnosti formativní zpětné vazby směrem k učitelům, k jejich pedagogickým dovednostem. Vzájemná informovanost k zajištění provozu a akcí školy probíhá většinou ústně při každodenním kontaktu, při jednání pedagogické rady, metodického sdružení a předmětových komisí. Informovanost směrem k veřejnosti je zajištěna obvyklými prostředky, prostřednictvím webových stránek školy je omezená a nepřehledná.

Pedagogický sbor se rozšířil a obměnil. Personální podmínky jsou velmi dobré, všichni pedagogičtí pracovníci, kromě jedné učitelky, která studiem získává potřebné vzdělání, splňují požadavky odborné kvalifikace. Podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťují čtyři asistenti pedagoga. Pro výkon a orientaci ve svěřené oblasti specializovaných činností je pozitivní absolvované studium jejich koordinátory. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů, (např. vědomosti a znalosti pro předmět, pedagogické kompetence, obecná problematika speciálních vzdělávacích potřeb).

Rozšířil se počet odborných učeben, které jsou zároveň kmenovými třídami. Rekonstrukcí prošla učebna fyziky, vybudovaný cvičební sál rozšířil další možnosti realizace tělesné výchovy, technickými úpravami se zvýšila bezpečnost pohybu v tělocvičnách, doplňuje se a obměňuje vybavenost didaktickou technikou. Příležitost ke zlepšení je v úrovni sociálního zařízení. Podmínky a možnosti pro rozvoj pohybových dovedností žáků má škola výborné. Prostředí společné pro dvě oddělení školní družiny v jedné kmenové třídě s přilehlými malými hernami příliš nepřispívá k vytváření vhodného klimatu a sociálnímu rozvoji žáků. Tento nedostatek je částečně kompenzován aktivitami realizovanými v okolí školy, na sportovištích nebo návštěvou kulturních pořadů. Podařilo se vytvořit šatnu

pro žáky školní družiny, což usnadňuje organizaci jejího provozu. Pracoviště pro výrobu keramiky je nevhodně umístěné v těsné blízkosti jedné z dalších heren.

Žáci se průběžně seznamují se zásadami bezpečnosti ve škole i mimo ni. Pravidelná pozornost je věnována základům první pomoci, mimořádným událostem a orientaci žáků v oblasti silničního provozu. Zdravý způsob života je podporován zapojením do programů podporujících zdravé stravování (*Mléko do škol, Ovoce do škol*), tematickými besedami, pohybovými aktivitami v době hlavní přestávky, různými sportovními kurzy, závody, soutěžemi a zájmovými kroužky školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Zájem žáků o učení na prvním stupni se odvíjel od struktury hodiny a osobnosti učitelky. Celkově se hospitované hodiny vyznačovaly klidnou pracovní atmosférou. Učební proces směřoval k prohlubování vědomostí a dovedností, postoje žáků nebyly příliš cíleně rozvíjeny. Žáci byli k práci motivováni pochvalou, rozhovory, filmovou ukázkou nebo hrou. Vyučovací čas nebyl vždy efektivně nastaven pro činnostní učení všech žáků. Patrné rozdíly byly v četnosti zařazování aktivizujících prvků i ve střídání činností. Převažovala frontální forma výuky doplňovaná samostatnou prací žáků, zpestřením byla práce ve dvojicích nebo skupinách, kde měli žáci více příležitostí ke spolupráci a k rozvoji komunikativních dovedností. Ve snaze co nejvíce procvičit a upevnit získané vědomosti, trvaly některé části výuky příliš dlouho. Žáci ztráceli potřebnou soustředěnost, méně spolupracovali a následně tak převažovala aktivita učitelky. To souviselo s potřebou dokončit a uzavřít učební celek i s učebním stylem. V různé míře byly využívány učební pomůcky a s didaktickou technikou pracovali zpravidla učitelé, ojediněle žáci. V několika hodinách bylo učivo demonstrováno na praktických příkladech nebo mezipředmětových vztazích.

Hospitované hodiny na druhém stupni byly většinou dobře promyšlené, vzdělávací cíle vycházely z očekávaných znalostí a dovedností stanovených učebními osnovami školního vzdělávacího programu. Nové poznatky byly žákům předávány převážně hotové, což vedlo k menší efektivitě vzdělávacího procesu. Učitelé nejčastěji volili frontální způsob výuky v kombinaci se samostatnou prací žáků, spolupráce byla uplatněna méně. Z metod se střídaly zejména řízený rozhovor a práce s textem, což znamenalo aktivní zapojení jen pro jednotlivce. Žáci většinou pracovali se zájmem, k jejich motivaci sloužila souvislost učiva s každodenním životem, občas práce s chybou či problémové úkoly. Podpora názornými pomůckami nebyla častá, jen výjimečně byla při výuce účelně použita didaktická technika. Deklarované zaměření školy na rozvoj pohybových dovedností potvrzuje dobrá úroveň výuky tělesné výchovy, průběžné povzbuzování k aktivitě a přístup žáků ke cvičení.

Diferenciace a individualizace byla ve výuce ojedinělá, účinnost podpory žáků se odvíjela spíše od osobního přístupu jednotlivých učitelů. Ve většině případů prováděli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáci s rychlejším pracovním tempem úkoly stejné obtížnosti nebo rozsahu jako ostatní žáci. Asistenti pedagoga se aktivně zapojovali do jejich vzdělávání, ne vždy byla častá dopomoc přínosná. Pomoc ostatním žákům ve třídě a jejich vzájemné propojení s učitelkou bylo méně časté. V průběhu výuky byli žáci minimálně vedeni k sebereflexi, sebehodnocení, vzájemnému hodnocení, což snižovalo účinnost výuky. Závěry hodin většinou nebyly využity ke zhodnocení dosažení stanoveného cíle. Pokud se vyskytly v učení obtíže, žákům byla vždy poskytnuta pomoc.

Ze zhlédnuté výuky bylo patrné, že se žáci dokázali učit samostatně i v kolektivu, méně byla podporována spolupráce. Komunikativní kompetenci vyučující u žáků rozvíjeli různou měrou, při dominantní roli učitele a absenci aktivizujících prvků (problémových otázek,

kreativních úkolů apod.) velmi málo. Sociální kompetence jsou rozvíjeny napříč vzdělávacím procesem, důraz je kladen na vedení k samostatnosti a zodpovědnosti.

Vzdělávání žáků ve školní družině svými náměty přirozeně navazuje na základní vzdělávání a zajišťuje žákům smysluplné trávení volného času a také přispívá k prevenci rizikových jevů. Vzdělávací nabídka je přiměřeně pestrá, umožňuje rozvoj osobnosti účastníků zájmového vzdělávání zejména v oblasti jejich individuálních zájmů a dovedností. Vychovatelé nabízeli žákům různé činnosti, a to zejména formou odpočinkových, spontánních a někdy i řízených zájmových činností. Atmosféra pro práci byla vstřícná a přátelská. Vychovatelé respektovali potřebu času pro odpočinek žáků po vyučování a věnovali se péči o vzájemné vztahy v kolektivu. Při prolínání více žáků dvou oddělení ve třídě bylo pro práci méně klidu, což někteří žáci využili ke hře v přilehlých malých hernách.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků v jednotlivých předmětech učitelé průběžně monitorují obvyklými nástroji (pedagogické pozorování, rozhovor atd.) a ověřují zpravidla ústním či písemným zkoušením. Vyjma klasifikace si pedagogové informace o individuálním pokroku žáků zaznamenávají v menší míře. Jeho sledování systematicky nastavené není, ke konkretizaci opatření pro rozvoj žáků zatím neslouží.

Pravidelně čtvrtletně jsou vyhodnocovány výsledky vzdělávání z hlediska jednotlivých žáků a tříd. V celkovém hodnocení žáků na vysvědčení si škola od minulé inspekční činnosti udržela přibližně stejnou úroveň. Na konci školního roku 2018/2019 na 1. stupni prospělo s vyznamenáním 72 % žáků. V nejnižším ročníku měl skoro každý žák možnost zažít pocit úspěchu, což bylo významnou motivací pro jejich další školní práci. Na 2. stupni bylo prospívajících s vyznamenáním podstatně méně (19 %) a současně se zde objevuje větší počet žáků ohrožených školním neúspěchem (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Příčinou je zejména styl vedení výuky, kdy prvky aktivního učení jsou zařazovány méně často, chybí diferenciací úkolů a účelná formativní zpětná vazba. Klasifikace na vysvědčení byla v některých předmětech velmi přísná. V českém jazyce, matematice a fyzice jedna čtvrtina až jedna třetina, i téměř jedna polovina počtu žáků ve třídě byla hodnocena stupněm prospěchu dostatečný, případně nedostatečný, což bylo pro žáky často demotivující. Tato klasifikace nekorespondovala s hodnocením v ostatních předmětech, což ukazuje na náročnost některých pedagogů, která nebyla vyvážena diferenciací a individualizací výuky. Počet neprospívajících v loňském školním roce nepřesáhl 2 %. Práce s žáky s rizikem školního neúspěchu je zatím méně systematická, založená na nabídce doučovacích aktivit, ale také na součinnosti rodiny, což není vždy dostatečně efektivní záležitost. Pozitivní bilance hodnocení chování ukazuje dobrou účinnost preventivních aktivit školy.

Poradenské služby jsou zabezpečovány výchovným poradcem a školní metodičkou prevence. Od poslední inspekční činnosti se zvýšil počet žáků, kterým školská poradenská zařízení doporučila vzdělávání s podpůrnými opatřeními. Méně výrazná je metodická pomoc vyučujícím a asistentům pedagoga při uplatňování podpůrných opatření v běžné výuce. Potřebná je nadále důslednost při kontrole jejich realizace a v promyšlenosti zpracování obsahu učiva pro žáky vzdělávající se podle individuálního vzdělávacího plánu. Předmět speciálně pedagogické péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťován pedagogem s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky. Funkčně je nastaveno kariérové poradenství pro žáky a jejich zákonné zástupce.

Účinnost prevence rizikového chování žáků je sledována a vyhodnocována po ukončení školního roku. Vedené záznamy a prováděná analýza umožňují efektivně reagovat na vzniklé případy a zařazovat další aktivity ve spolupráci např. s odbornými pracovišti, Policií ČR, městskou policií nebo stanicí hasičského záchranného sboru. Tematika prevence je součástí vzdělávání a je doplněna bohatou nabídkou ověřených a pravidelně se opakujících akcí. Nežádoucí jednání žáků je řešeno týmově (ředitel, výchovný poradce, metodička prevence), jsou přijímána konkrétní opatření.

Kvalita poskytovaného vzdělávání je zřejmá také z účasti žáků v různých soutěžích, největších úspěchů pravidelně dosahují ve sportovních soutěžích. Výsledky své práce škola prezentuje na veřejnosti prostřednictvím pořádaných akcí (např. vánoční jarmark), které přispívají k vytvoření pocitu sounáležitosti žáků se školou, případně prohlubují partnerské vztahy se zákonnými zástupci.

Závěry

Vývoj školy

- od poslední inspekční činnosti se zvýšil počet žáků i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- byl navýšen nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině
- z větší části se obměnil a rozšířil pedagogický sbor

Silné stránky

- dlouhodobé systematické vedení žáků k pravidelné pohybové aktivitě a k tomu odpovídající podmínky
- účelně nastavená primární prevence a pestrá nabídka pohybových, soutěžních a poznávacích aktivit přispívají k všestrannému rozvoji žáků

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- ne zcela funkční kontrolní systém
- málo uplatňovaná diferenciací obtížnosti úkolů s ohledem na výukové možnosti celého spektra žáků a individualizace výuky a větší počet žáků ohrožených školním neúspěchem včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- omezené prostory pro provoz dvou oddělení školní družiny neposkytují vhodné podmínky pro její činnost

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- poskytovat pedagogům účinnou zpětnou vazbu o úrovni výuky (styl vedení výuky, využití prvků aktivního učení) a provádět podrobnější analýzu prospěchu v jednotlivých předmětech
- uplatňovat diferenciací obtížnosti úkolů, zařazovat více činností pro rychlejší a nadanější žáky
- pro účinný rozvoj sociálních kompetencí žáků vhodně zařazovat činnosti podporující spolupráci žáků ve výuce
- systematictěji sledovat a vyhodnocovat průběh výuky včetně poskytování metodické pomoci učitelům a asistentům pedagoga při poskytování podpůrných opatření

- výchovným poradcem, důsledněji provádět kontrolu zpracování obsahu učiva pro žáky vzdělávající se podle individuálního vzdělávacího plánu
- vytvářet vhodné příležitosti k dovednosti sebereflexe a vrstevnickému hodnocení žáků
 - v závěru hodin ověřovat různými formami splnění stanovených vzdělávacích cílů s ohledem na vzdělávací možnosti žáků, provádět shrnutí učiva
 - zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na formativní hodnocení
 - pokusit se o další zlepšení prostředí dvou oddělení školní družiny a sociálního zařízení, upravit pracovní prostředí prostor pro výrobu keramiky v blízkosti další herny
 - zlepšit přehlednost webových stránek školy

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 4. 3. 2020
2. Výpis správního řízení Krajského úřadu Pardubického kraje ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 65543/2015 s účinností od 1. 9. 2016
3. Potvrzení ve funkci ředitele Základní školy, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim zřizovatelem čj. Hl 22383/2015/SOC, ze dne 1. 8. 2014
4. *Koncepce rozvoje Základní školy, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim na období 2015-2025*
5. Školní matrika základní školy - elektronická verze, školní rok 2019/2020
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola v pohybu* s platností od 1. 9. 2016 včetně dodatku č. 1 s platností od 1. 9. 2017
8. *Školní vzdělávací program pro školní družinu* s platností od 1. 9. 2019
9. Školní řád s účinností od 1. 9. 2016
10. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2019
11. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
12. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a pedagogických pracovníků, školní rok 2019/2020
13. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní roky 2018/2019 a 2019/2020

14. Dokumentace výchovného poradenství (výběr) a prevence rizikového chování, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr), školní rok 2019/2020
16. Dokumenty vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, školní roky 2018/2019 a 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Bc. Jan Kozák v. r.

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Bc. Jan Kozák v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Jana Syřišťová, školní inspektorka

Mgr. Jana Syřišťová v. r.

V Pardubicích 28. 3. 2020

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Radek Vašek, ředitel školy

Mgr. Radek Vašek v. r.

V Hlinsku 22. 5. 2020